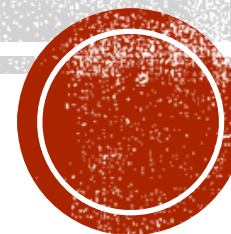

MIELENTERVEYDÄSTÄ

MIELENTERVEYS

- Vaikea määritellä
- Freud (1856-1939) ”Kyky rakastaa ja tehdä työtä” → mitä se ihmiseltä vaatii, onkin vaikeasti hahmotettava kokonaisuus
- Kun ihminen selviytyy itsenäisesti päivittäisistä toiminnoistaan siten, ettei hän eivätkä muut siitä kärsi. Toimii normien ym. yl. hyväksytyjen periaatteiden mukaan..
- Ei ole pysyvä tila, vaan vaihtelee elämäntilanteen ja olosuhteiden mukaan.
- Erilaiset ihmiskäsitykset, kulttuurit, tekevät määrittelemisestä vaikeaa.

MIELENTERVEYS

- Ihmisen tärkein voimavara – voidaan määritellä mm. kyvyksi elää tasapainoisesti nykyhetkeä
- Kykyä tuntea mielihyvää ja kokemusta, että pystyy vaikuttamaan elämäänsä
- Kykyä kohdata vaikeita asioita ja käsitellä niitä rakentavasti
- Mielenterveyttä pidetään nykyään uusiutuvana voimavarana, jota uudistavat lepo, oppimisen, onnistumisen ja ilon elämykset. Liiallinen kuormittuminen, takaiskut ja pettymykset kuluttavat mielenterveyttä
- Psyykkiset häiriöt rajoittavat ihmisen toimintamahdollisuuksia ja tuovat kärsimystä

Taulukko. Mielen terveyttä suojaavia tekijöitä

Sisäiset suojaavat tekijät	Ulkoiset suojaavat tekijät
<ul style="list-style-type: none"> • Hyvä terveys • Myönteiset varhaiset ihmissuhteet • Riittävän hyvä itsetunto • Hyväksytyksi tulemisen tunne • Ongelmanratkaisutaidot • Oppimiskyky • Ristiriitojen käsittelytaidot • Vuorovaikutustaidot • Kyky tyydyttäviin ihmissuhteisiin • Mahdollisuus toteuttaa itseään • Huumori	<ul style="list-style-type: none"> • Ruoka ja suoja • Sosiaalinen tuki: perhe ja ystävät • Myönteiset mallit • Suvaitsevaisuus • Koulutusmahdollisuudet • Työ tai muu toimeentulo • Työyhteisön ja esimiehen tuki • Kuulluksi tuleminen ja vaikuttamisen mahdollisuudet • Turvallinen elinympäristö • Toimiva yhteiskuntarakente

Taulukko. Mielen terveyttä haavoittavia tekijöitä

Sisäiset haavoittavat tekijät	Ulkoiset haavoittavat tekijät
<ul style="list-style-type: none"> • Sairaudet • Itsetunnon haavoittuvuus • Avuttomuuden tunne • Huonot ihmissuhteet • Seksuaaliset ongelmat • Huono sosiaalinen asema • Eristäytyneisyys • Vieraantuneisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Puute ja kodittomuus • Erot ja menetykset ihmissuhteissa • Hyväksikäyttö ja väkivalta • Kiusaaminen, suvaitsemattomuus ja syrjintä • Työttömyys ja sen uhka • Päihteiden käyttö • Syrjäytyminen ja köyhyys • Mielen terveysongelmat perheessä • Haitallinen, esimerkiksi väkivaltainen tai muuten epäsosiaalinen, elinympäristö

POHDI:

- 1) Mikä suojaa minun mielenterveyttäni?
- 2) Miten voin itse vahvistaa mielenterveyttäni suojaavia tekijäitä?
  - Mikä saa minut iloiseksi ja onnelliseksi?
  - Miten rentoudun?
  - Mikä auttaa minua jaksamaan arjessa?
  - Mitä teen, kun kohtaan pettymyksiä?
- 3) Mitä suojaavia tekijöitä opiskelijalla voi olla? Miten ne tulevat esiin oppilaitoksen arjessa tai opiskelutyössä? Entä työelämässä?
  - Miten voin auttaa ystävää, kun hänellä on huolia?

MINÄN HALLINTAKEINOT

- Takaiskuilta ja pettymyksiltä ei säästy kukaan.
- Ihminen ylläpitää sisäistä tasapainoaan *psykkisen työn* avulla → tavoitteena mahdollisimman eheä ja mielekäs tila.
- Minän hallintakeinot (*coping*) ovat **tietoisia** ja rakentavia tapoja psyykkisen tasapainon säilyttämiseen.
- Yksilöllisiä → mielenterveyden käsi

Näihin voit itse vaikuttaa

MIELENTERVEYDEN KÄSI

RAVINTO JA RUOKAILU

- Mitä söit päivän aikana?
- Muistitko syödä välipaloja?
- Kenen kanssa söit?
- Söitkö rauhasa vai oliko kiire?

IHMISSUHTEET JA TUNTEET

- Ketä tapasit tänään?
- Mitä teit perheen kanssa?
- Millainen mielialasi oli päivän aikana?
- Kerroitko jollekin tunteistasi?
- Jaksoitko kuunnella ystävää?
- Mistä olit iloinen tai surullinen?

LIIKUNTA JA YHDESSÄ LIKKUMINEN

- Miten liikutit päivän aikana?
- Liikutko jonkun kanssa?
- Millainen liikunta on parasta?
- Millaisen olon liikunta saa sinussa aikaan?

UNI JA LEPO

- Mihin aikaan menit nukkumaan?
- Nukuitko tarpeeksi?
- Nukuitko hyvin?
- Heräsitkö pirteänä?
- Oliko päivässäsi mukavia oleskeluhetkiä?
- Ehditkö rentoutua ja levätä?

HARRASTUKSET JA LUOVUUS

- Mitä hauskaa teit?
- Teitkö jotain luovaa?
- Millaisesta tekemisestä saat mahtavan tunteen?
- Mikä on sinusta kaunista?
- Paljonko olit tietokoneella tai katsoit televisiota?
- Kenen kanssa harrastit?

ARVOT JA PÄIVITTÄISET VALINNAT

- Millaisia hyvää mieltä tuovia valintoja teit päivän aikana?
- Mitä arvostat ja pidät tärkeänä elämässäsi?

RAVINTO JA RUOKAILU

MITÄ SÖIT PÄIVÄN AIKANA?
MUISTITKO SYÖDÄ VÄLIPALOJA?
KENEN KANSSA SÖIT?
SÖITKÖ RAUHASSA VAI OLIKO KIIRE?

uni & lepo

MIHIN AIKAAN NUKUITKO HYVIN?
MENIT NUKKUMAAN? NUKUITKO HYVIN?
NUKUITKO HERÄSITKÖ TARPEEKSI? PIRTEENÄ?
EHDITKÖ REN- TOUTUA JA OLIKO PÄIVÄSSÄSI MUKAVIA OLESKELU- LEVÄTÄ? HETKÄ?

IHMIS- JA TUNTEET

MILLAINEN MIELIALASI OLI PÄIVÄN AIKANA?
KERROTKO JOLEKIN TUNTEISTASI? KETÄ TAPASIT TÄNÄÄN?
MITÄ TEET PERHEEN KANSSA?
MISTÄ OUIT ILOINEN TAI SURULLINEN?

Liikunta

ja yhdessä liikkuminen
MITEN LIIKUIT PÄIVÄN AIKANA? MILLAINEN LIIKUNTA ON PARASTA?
LIIKUITKO JONKUN KANSSA? MILLAISEN OLOIN LIIKUNTA SAA AIKAAN?

LEIKKI JA LUOVUUS

TEITKÖ JOTAIN LUOVAA? MITÄ HAUASKAA TEIT?
MIKÄ ON SINUSTA KAUNISTA? MILLAISESTA TEIT?
SAAT MAHTAVAN TUNTEEN? TEKEMISESTÄ?

MIELI-TERVEYDEN KÄSI

